

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри права та

методики викладання правознавства

Протокол № 2 від 14 вересня 2020 року

м. Суми – 2020

Анотація дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність і зміст правозастосовної діяльності, теоретичні і практичні аспекти правозастосування.

Програма навчальної дисципліни складається з одного модуля.

Навчальна дисципліна «Теорія правозастосування» є практикоспрямованою правничою дисципліною.

«Теорія правозастосування» тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами як «Теорія держави і права», «Кримінально-процесуальне право», «Цивільно-процесуальне право», які формують загальнотеоретичні та вузькогалузеві основи діяльності щодо застосування норм матеріального права.

Навчальна дисципліна передбачає забезпечити здобувачам вищої освіти поінформованість та оволодіння сучасними знаннями щодо основних методик застосування норм права. Виховання юристів нового покоління, здатних працювати в умовах світу, що глобалізується, потребує якісних змін у системі фахової підготовки, особливо це стосується вивчення порядку застосування норм права.

Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія правозастосування» є: *практична мета*: сприяти становленню сучасного висококваліфікованого юриста; надати знання щодо загальних засад, стадій, ефективності правозастосування; *когнітивно-освітня мета*: набуття та поглиблення знань про особливості застосування норм права; *професійна мета*: оволодіння навичками критично оцінювати фактичні обставини справи та визначати заходи щодо застосування норм права; *виховна мета*: формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія правозастосування» є:

- надати системне уявлення про реалізацію норм права;
- висвітлити системно особливості застосування норм права;
- надати загальне уявлення про процес застосування норм права;
- ознайомити з особливостями правозастосування за наявності колізій та прогалин у законодавстві та ін.;
- сприяти вихованню майбутнього правника, здатного критично оцінювати фактичні обставини справи та визначати заходи щодо застосування норм права.

Формат дисципліни.

Обсяг та зміст навчальної дисципліни «Теорія правозастосування» залежить від профілю підготовки (може виражатися у загальному вигляді, стисло або ж максимально широко).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться годин / кредити ECTS.

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	Форма контролю
4	081 Право	2	вибірковий	залік

Результати навчання

Опанування «Теорії правозастосування» здобувачами вищої освіти дозволяє сформуванню умінь та навички організації діяльності щодо застосування норм матеріального права, ефективно виконувати завдання щодо утвердження і забезпечення прав людини.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

- понятійно-категоріальний апарат теорії правозастосування;
- стадійність правозастосування;
- механізм застосування норм права;
- зміст та специфіку правозастосування за наявності колізій та прогалин у законодавстві та ін.

вміти:

- аналізувати обставини юридичної справи;
- працювати з нормативно-правовими актами різних галузей законодавства;
- визначати послідовність дій щодо застосування норм права;
- встановлювати особливості застосування норм права за конкретною справою;
- визначати можливі помилки правозастосування.

Тематичний план вивчення дисципліни.

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	26		
семінарські заняття / практичні	28		
самостійна робота	64		
Тематика курсу			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Правозастосування як особливий спосіб організації реалізації норм права	4	4	12
Тема 2. Стадії застосування норм права (гостьова лекція)	4	4	12
Тема 3. Тлумачення норм права	6	4	10
Тема 4. Акт застосування норм права	4	6	10
Тема 5. Проблеми і помилки правозастосування	4	6	8
Тема 6. Особливості застосування норм міжнародного та європейського права	4	4	12
ЗАГ.:	26	28	64

Політика дисципліни.

Навчальна робота студента організовується та здійснюється під керівництвом викладача та/або самостійно.

Планується виконання здобувачами вищої освіти декількох видів письмових робіт: есе або рефератів з питань, винесених на самостійне вивчення, письмових тестових завдань (як виняток, оскільки тестові завдання переважно будуть виконуватися на платформі Moodle та засобами Google), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором здобувача вищої освіти).

Під час навчального процесу беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти: відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття; доповіді з проблемних питань практичного заняття; участь в активних формах навчання на практичних заняттях; розробка тематичних презентацій і кейсів; публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, есе, рефератів; відпрацювання тем пропущених практичних занять.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

Академічна доброчесність

Неухильне дотримання усіма учасниками навчального процесу норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка від 30 вересня 2019 р. № 420.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Взаємні зобов'язання учасників навчального процесу щодо академічної доброчесності полягають у наступному:

Студенти зобов'язані забезпечити повністю самостійне виконання всіх завдань і робіт і відмовитися від будь-яких дій, які можуть вплинути на об'єктивне оцінювання інших студентів.

Викладач зобов'язується забезпечувати повноту і справедливість усіх форм контролю, об'єктивність і неупередженість оцінювання. У разі встановлення факту плагіату студент отримує мінімальний бал. Якщо має місце надання однакових робіт декількома студентами всі вони отримують мінімальний бал незалежно від «першоджерела».

Усі завдання, передбачені робочою навчальною програмою та методичними вказівками, мають бути виконані у встановлений термін.

Система оцінювання та вимоги

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумуляція (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Під час складання заліку здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Залік проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Конституція (Основний Закон) України. – К., 1996. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/995_004.

4. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів вищих навчальних закладів] / М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Харків: Право, 2009. – 584 с.

5. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. 2-е вид. перероб і доп. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2015. – 468 с.

6. Вопленко Н.Н. Реализация права. – Волгоград: Изд-во Волгоградского государственного ун-та, 2001. – 48 с.

7. Малишев Б.В. Застосування норм права: навч. посібн. / Б.В. Малишев, О.В. Москалюк. За ред. Б.В. Малишева. – К.: Реферат, 2010. – 260 с.

8. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 384 с.